

sll.fi/uusimaa
Luonnonsuojeluliiton
Uudenmaan piirin
paikallislehti 2021

Luonnonsuojelija

- 3 Haaste kuntapäätäjille
- 5 Virrat vapaiksi
- 8 Tunnin juna jyrää luontoarvot

Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille.

Suomen perustuslaki 20 §

UUDENMAAN Luonnonsuojelija

Suomen luonnonsuojeluliiton
Uudenmaan piirin ja sen
jäsenyhdistysten paikallislite
Luonnonsuojelija-jäsenlehden
numerossa 1/2021

Päätoimittaja: Ursula Immonen
Taitto: Milja Parviainen
Toimitus: Laura Räsänen, Tarja Suksi
ja Maria Westerman

Kannen kuva
Anna Seppälä: Talvipää

Kiitämme kaikkia kirjoittajia ja
kuvansa käyttöömmä antaneita.

Anna palautetta: uusimaa@sll.fi

Kirjapaino: Botnia Print, Kokkola
Painettu ympäristöstävällisellä
vedettömällä painoprosessilla
65–90-prosenttiselle
kierrätyspaperille.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri

on jäsenmäärältään Luonnonsuojeluliiton
suurin piirijärjestö. Paikallisia jäsen-
yhdistyksiä on 22 ja niissä on reilut 10 000
henkilöjäsentä. Toimialueemme ulottuu
Uudenmaan lisäksi Kanta- ja
Päijät-Hämeen puolelle.

Yhteystiedot

Toimisto Helsingin Lauttasaassa:
Itälahdenkatu 22 b A, 00210 Helsinki

uusimaa@sll.fi
sll.fi/uusimaa
facebook.com/SLLUP
twitter: @sll_uusimaa

Puheenjohtaja Laura Räsänen
laura.rasanen@sll.fi

Toiminnanjohtaja Ursula Immonen
044 258 0598
ursula.immonen@sll.fi

Erityisasiantuntija Lauri Kajander
045 1140 088
lauri.kajander@sll.fi

Paikallisyhdistykset

Luonnon puolesta paikallisesti
sll.fi/uusimaa/paikallisyhdistykset

Suomen Luonnonsuojeluliitto UUSIMAA

KÄVELEN USEIN kuvassa olevan "saunan" ohi. Lahirannoillani Helsingin Vuosaaresa reittini kulkee paikkoihin, joissa luonto on läsnä. Mereltä tuulee, linnut askaroivat puuhissaan, lehtien värit vaihtuvat kesästä talveen. Tuolla saunalla olen nähnyt ihmisiä ehkä keran näinä vuosina. Siinä se seisoo tyhjänä.

Pompöösi rakennelma saa pohtimaan, mikä oikeus meillä ihmisillä on rakentaa rannat, tuhota metsät lähellä ja kaukana, kaivaa turpeet soista, suistaa eliöt sukupuuttoon, päästää ilmaan liikaa kasvihuonekaasuja ja heitellä meriin muoviroskaa. Vaikka tiedämme, että pitäisi tehdä toisin, muuttaa kurssia tykkäänään. Nopeasti ja paljon!

Raha, tuo nykyjumala, hallitsee meitä näkymättömällä kädellään. Tarvitsemme koko ajan lisää, enemmän ja parempaa: lisää tavaroita, uudempia puhelimia, autoja, isomman talon, enemmän elämyksiä. Lomamatkalle lämpöön on ehdottomasti pian päästävää, mieluiten kauas. Onhan tässä nyt kärsitty.

Korona-aika, jonka viime keväänä uskoimme päättyvän pian, sai kulutuksessamme aikaan pienen notkahduksen. Päästömme pienenevät. Mutta vain hetken, sillä Raha, tuo ukkoylijumala, vaati taas pyörittämään pyöriä kiihtyvällä vauhdilla. Ja ennusteet lupaaavat lisääntyvää kulutusta, enemmän tavaraa – hinnalla joka sopii meille, mutta ei maapallon elonkehälle.

Elämme kriisiaikoja. Muutenkin kuin koronan suhteen. Lämpeneminen kiihtyy, jos jatkamme *Business As Usual* eli samaan malliin. Se jatkaa nousuaan vaikka saisimme päästöt noltaan heti. Sukupuuttoaalto vyöryy luonnossa kiihtyvällä vauhdilla. Emmekä edes tunne kaikkia maailman lajeja.

MIKSI OTSIKOSSA ON HUUTOMERKKI? Siksi, että luonto huutaa meille ihmisille! Se pyytää apua. Mitä Sinä sanoisit lajinsa viimeiselle tai sille, jonka koti juuri häviää? Saimaannorpalle, hömötiäiselle, hillerille, järvi-taimenelle, steppilasikaskaalle tai hitupihtisammaleelle? Niille, joilta koti häviää, kun metsä kaatuu, vedet pilaantuvat ja täyttyvät levästä tai joiden kodin päälle rakennetaan taloja, teitä, ratoja. "Hei sori, nyt on vähän kiire, nyt ei pysty! Katellaan!" Todellako?

Luontoa hävitämme me täällä – ei vain joku jossain Kaukoidässä tai Afrikassa. Mikä on Sinulle tärkeää? Minulle tärkeitä ovat tuon lähirannan vanhat puut. Se, että voin istahtaa kivelle katsellen merta ja rauhoittua. Tuntee jalkapohjan alla sileä kallio, pulahtaa uimaan. Ihmetellä lapsenlapsen kera puukiipijälintua, kun se kiipii kaarnaista runkoa pitkin ylös.

Ursula Immonen, toiminnanjohtaja
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri

Auroora Immonen

Sopiiko yksityinen saunarakennelma
virkistysalueelle?

Keitä me Luonnonsuojeluliitossa olemme?

Aivan tavallisia ihmisiä, joiden sydämissä luonto on saanut aivan erityisen paikan. Meillä on huoli pölytäjistä, linnuista, metsistä, soista, vesistöistä ja ylipäätään luonnosta ja sen säilymisestä. Se saa meidät kirjoittamaan lausuntoja yömyöhällä, pistämään töppöstä toisen eteen retkillä ja maastoselvityksissä, soittamaan ja lähettämään sähköpostia poliitikoille ja istumaan kokouksissa.

Onko tästä kaikesta vaivasta sitten jotain hyötyä? Kyllä! Olemme saaneet työllämme aikaan Uudellemaalle muun muassa Nuuksion ja Sipoonkorven

kansallispuistot ja monia, monia muita suojelualueita ympäri maakuntaa ja Suomea. Olemme "kaataneet" kaavoja, jotta luontoa säilyisi. Mutta myös koulutamme, retkeilemme ja järjestämme tapahtumia, jotta sinäkin voisit nauttia luonnosta lähellä ja kauempanakin.

Työllämme on tarkoitus: säilyttämme enemmän ja puhtaampaa luontoa. Tule mukaan kasvavaan joukkoomme!

Ole luonnonvoima! Liity jo tänään: sll.fi/liity

Kunta- päättäjät paljon vartijoina

Laura Räsänen

”**K**UNNILLA ON paljon valtaa lähiympäristöä koskevissa asioissa. Valtuutetun on tarpeellista paneutua kunnolla päätöstensä vaikutuksiin”, pohtii Luonnonsuojelu- liiton Uudenmaan piirin puheenjohtaja **Laura Räsänen**. Varapuheenjohtaja **Jouni Lamminmäki** on samoilla linjoilla: ”Luonto, lajikato ja ilmastonmuutos on nyt otettava tosissaan. Luonnon kannalta ajateltu päätös on myös ihmiselle hyväksi pitkässä juoksussa.”

Kunnan säästettävä luonto- ja virkistysarvot

”Kaavoitus on tärkeä työkalu luontoarvojen vaalimisessa”, toteaa Räsänen. ”Sen avulla turvataan riittävä viherverkosto, joka jatkuu myös naapurikuntiin. Laadukkaan kaavoituksen edellytys on, että luontoselvitykset ovat kunnossa. Lähi- luontoa sekä viheryhteyksiä on säästettävä rakentamiselta kokonaan. Luontoa pitää löytyä niin läheltä jokaista, että siellä voi arkenakin helposti piipahtaa.”

Suojelualueet eivät riitä

”Suojelualueverkosto on tärkeä ja sitä pitää laajentaa. Jokaisessa kunnassa voidaan ottaa tavoitteeksi ainakin yhden uuden suojelualueen perustaminen vaalikaudessa”, ehdottaa Jouni Lamminmäki.

”Valtio maksaa suojelusta METSO- rahaa myös kunnille. Koska kaikkea ei kuitenkaan suojella, nousevat muualla

kuin suojelualueilla tehtävät toimenpiteet tärkeiksi luontoarvojen säilyttäviksi – tai hävittäviksi”, täydentää Räsänen.

”Kunnilla on paljon metsäomaisuutta, jossa luonto- ja virkistysarvot pitää asettaa talouden edelle”, Lamminmäki painottaa.

”Metsät kannattaa jättää pystyyn ja useimmiten vielä täysin hoitamatta – mikä ei maksa mitään. Taloudellinen tuotto kunnalle on kuitenkin vähäinen, kun lasketaan hakkuiden kulut ja hävitetty lähiluonto terveyshyötyineen sekä kadonnut monimuotoisuus”, summaa Lamminmäki.

Hiilinegatiivisuus tavoitteeksi

”Kuntien ilmastotavoitteiden toteutusta tulee vauhdittaa, pelkät strategiaperit eivät enää riitä”, vaatii Räsänen. ”Energiantuotannossa kuntien täytyy luopua turpeesta ja muista fossiilisista polttoaineista.”

”Poltettu puu on pois myös hiilivara- rastoista seuraavat kriittiset vuosikym- menet. Säästetty energia on puhtainta ja

taloudellisesti kannattavaa.”

”Energian säästämässä voi jokainen tehdä oman osansa. Kuntien päätöksillä voi esimerkiksi tehdä aurinkopaneelin hankinnasta helpompaa. Tai pyöräilystä houkuttelevan vaihtoehdon. Hankinnoissa voi suosia kasvisruokaa ja kestäviä, korjattavia tuotteita”, ehdottaa Räsänen.

Kulutusjuhlat seis

”Kaikenlainen materian tuhlailu pitäisi kieltää!” puuskahtaa Lamminmäki.

”Kuntien täytyy omissa toimissaan näyttää esimerkkiä kulutuskriittisyydestä. Esimerkiksi rakennushankkeiden tulee olla elinkaareltaan kestäviä ja talojen terveitä. Kuntien hankinnoissa ja kilpailutusohjeissa pitää olla kestävyyskriteerit”, jatkaa Lamminmäki.

”Tavararoiden elinkaarta täytyy pidentää. Se tarkoittaa yksinkertaisimmillaan yhdelle tarpeettoman kaapin siirtämistä uudelleenkäyttöön roskalavan sijaan. Myös korjausta pitää suosia”, vaatii Räsänen.

”Ruokahävikkiä on vielä liikaa. Onneksi parhaissa kokeiluissa koulujen

ruokahävikki on käytännössä loppunut kokonaan. Näiden käytäntöjen olisi tarpeen levitä kaikkeen joukkoruokailuun”, toivoo Räsänen.

”Liikenne tuottaa noin kolmasosan ilmastopäästöistä ja siksi tulisi miettiä kaikki mahdolliset keinot julkisen liikenteen kehittämiseen ja matkakettujen järjestämiseen muilla kuin fossiilisilla polttoaineilla”, toteaa itsekin pääosin julkisilla liikkuva Räsänen.

”Kävelyn ja pyöräilyn hyödyt ovat niin moninaiset, että niiden edistämi- seen kannattaa panostaa. Kolme neljäs- osaa suomalaisten matkakilometreista tehdään henkilöautoilla. Siihen pitää ja voidaan tehdä muutos!” täydentää Lam- minmäki.

”Kuntapäättäjät on paljon vartija – myös ympäristöasioissa”, toteavat piirin puheenjohtajat yhdessä.

”Jos jokin ympäristöön liittyvä asia mietityttää, niin luonnonsuojeluyhdistykseen ja piiriin voi aina ottaa yhteyttä!” Räsänen ja Lamminmäki vinkkaavat.

Ursula Immonen

Merja Talvela

Laura Räsänen tallentaa Sundsin kedon hoitotalkoita Porkkalanniemellä.

Matti Sisäinen

Jouni Lamminmäki rengastaa maakotkan pesällä Suomenselällä.

Mustapuron suojelusta saa virtaa

MUSTAPURO VIRTAA Itä-Helsingissä viiden kilometrin matkan Kontulasta Vartiokylänlahdelle.

Virtavesien hoitoyhdistyksen eli Virhon ja Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen eli Helsyn yhteiset puotalkoot olivat iloinen luontotahtuma Mustapurolla syksyn 2020 alussa, koronaepidemian hiljaisena aikana. Purolla ahersi yli kolmekymmentä taimenen ystävää alakoululaisista vaareihin.

Purossa ja kaloissa on taikaa. Harvan luonnoneläimen elinympäristöä parannetaan samanlaisella innolla ja hellyydellä. Puron ekosysteemissä tärkeitä ovat niin kalalajit, hyönteiset, pohjaeläimet, sammaleet kuin itse vesikin.

”Kun myöhemmin seuraa kalojen liikkeitä purossa, näkee, miten kunnostukset onnistuivat”, Virhon Mustapuro-vastaava **Jouni Simola** kertoo.

”Puron kalamäärät ovat vielä pieniä, koska istutettujen kalojen luonnontuotantoa on ollut vasta lyhyen aikaa. Purossa on tavattu yksittäisiä merestä kudulle nousseita taimenia. Viime syksynä kutusoraikoilla oli merkkejä kymmenestä kutupesästä.”

Mustapurolla on järjestetty talkoita kymmenen vuotta. Ne ovat keskittyneet Itäväylän ja Kehä I:n välille, jossa on suotuisimmat olosuhteet taimenille. Kunnostusmateriaalit, kivet ja sora saadaan kaupungilta. Mukana on ollut useita koulujakin.

Helsyssä kiinnostus Mustapuron suojeluun heräsi Uudenmaan piirin taannoisessa, mainiossa vesiensuojelupahtumassa. Ensimmäiseksi yhdistys järjesti pitkän vaelluksen puron suulta alkulähteille.

Simola kiertää Mustapurolla vuoden ympäri ja tarttuu ongelmiin, kun niitä kohtaa.

”Itselleni purojen kunnostaminen on hyvää ulkoilua. Puroilla oppii koko ajan uutta, se virkistää.”

Riitta Malve, Helsyn hallituksen jäsen
sll.fi/helsinki • Fb: SLLHelsy

Riitta Malve

Markus Penttinen

Lauri Kajander

Vapaat rannat kortilla Sipoossa

HELSINGIN KAAPATTUA Lounais-Sipoon reilut 10 vuotta sitten kuntaan iski paniikki ja alettiin kaavoittaa jopa 100 000 asukkaan kaupunkia Söderkullaan. Sittenkin kasvuun on tullut malttia ja tärkeimpien virkistysmetisien arvojakin on tunnustettu laajasti. Kaavoituksen ylilyönteihin on tarpeen puuttua jatkossakin.

Sipoolainen erityispiirre on voimakas rannikkoon ja saaristoon kohdistuva rakentamispaine. Kunta halusi uudistaa rakennusjärjestyksensä vuonna 2017 siten, että sivuasuntojen rakentaminen olisi tullut mahdolliseksi saaristossa. Voimassa olevan osayleiskaavan mitoitus olisi romuttunut. Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri valitti päätöksestä ja asiaa käsiteltiin Korkeinta hallinto-oikeutta myöten. Piirin näkemys voitti ja rakennusjärjestys kumottiin tältä osin.

Sipoonlahdella kunnan alueen viimeistä laajempaa rakentamatonta man-

nerrantaa uhkaa Eriksnäsin alueen kaavoitus. Yhdistys ja piiri ovat lausuneet kriittisesti kaavan aiemmissa vaiheissa ja asiaa seurataan tarkasti. Muista saariston hankkeista merkittävä on matkailuyrityksen laajentumissuunnitelma kunnan virkistysalueella Norrkullalandetissa.

SIPON paikallisyhdistyksessä on eletty muutoksen aikoja.

”Isot ovat saappaat täytettäväksi, kun edeltäjät hallituksessa ovat olleet toiminnassa mukana jo vuosikymmeniä. Meitä uusia on nyt tullut mukaan hallitukseen useampi ja täytyy pohtia, minkälaista toimintaa kehitämme. Uskon, että luonto on monelle sipoolaiselle todella tärkeä. Helsingin kyljessä onkin tärkeää, että Sipoon ainutlaatuisella luonnolla on puolustajansa”, sanoo yhdistyksen tuore puheenjohtaja **Susann Rännäri**.

Lauri Kajander, erityisasiantuntija

Vuoden laji: Ahvenvita

Potamogeton perfoliatus

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri valitsi vuoden 2021 lajiksi monivuotisen, Itämeren rannoilla ja sisävesillä viihtyvän uposkasvi ahvenvidan.

Ahvenvidan tunnistaa rennosta, jopa 2,5 metriä pitkstä varresta, joka keino vedessä aaltoja myötäillen. Sen lehdet ovat puikeita ja ruskean-vihreän-valkoisen raidallisia. Se kasvaa hiekka- ja liejupohjilla, matalassa ja syvässäkin vedessä. Ahvenvita sopeutuu helposti erilaisiin elinympäristöihin ja niissä tapahtuviin muutoksiin.

Uposkasvillisuuden ja siten myös ahvidan esiintyminen on pääsääntöisesti indikaattori ekologisesti terveestä vesistöstä ja ne edesauttavat veden pysymistä kirkkaana. Vesikasvina ahvenvita ottaa vedestä hiilidioksidia ja vapauttaa happea. Lisäksi ahvenvita tarjoaa leviä kuluttavalle eläinplanktonille hyvän suojapaikan saalistajia vastaan sekä kaloille suojaa ja syönnöspaikkoja.

Käy kesällä havainnoimassa, näetkö ahvenvidan keinuvan aallokossa meren, järven tai joen rannalla!

Maria Westerman

Jenni Toikkanen

Luonnonmukainen ohitusuoma vanhan padon vieressä Sahankoskella Karkkilan Saavajoessa.

Esa Lehtinen

Virrat vapaiksi kaloille kulkea!

VIRTAVESIEN SUOJELUSSA sekä työurallaan että vapaaehtoisena kunnostautunut **Esa Lehtinen** on tyytyväinen siitä, että nyt halutaan toimia virtavesien puolesta. Luonnonsuojeluliitossa on nyt virtavesien suojelun teemavuosi.

”Virtavedet ovat monimuotoisia, mutta aliarvostettuja ja valitettavan vähän tunnettuja elinympäristöjä jopa luonnonsuojelijoiden keskuudessa. Laajoista valuma-alueista, kuten Kymijoen tai Vantaanjoen vesistöistä on paljonkin tutkittua tietoa, mutta pieniin puroihin ja niiden kuntoon pitäisi kiinnittää enemmän huomiota. Purot on rakennetuissa ympäristöissä paljolti putkitettu, joten niitä ei helposti edes huomata.”

Vesien, myös virtavesien, tila Uudellamaalla on suurimmaksi osaksi vain välttävä tai jopa huono. Mistä tämä johtuu?

”Koko Suomen virtavesiä on aikojen kuluessa muutettu voimakkaasti: padottu, perattu ja putkitettu.”

”Vesistön tilaan vaikuttavat sekä fyysikaaliset että biologiset tekijät. Rakentamisella, ravinteilla ja jätevesikuormituksella on yhteisvaikutus jokien ja purojen huonoon tilaan.”

”Pelloilta sateiden mukana kulkeutuva valumavesi ja sen mukana kulkeutuva kiintoaines saavat aikaan muun muassa rehevöitymistä ja samentumista. Myös metsänhakkuiden takia valuu vesistöihin ravinteita ja kiintoainesta, jotka päätyvät lopulta Itämereen asti. Ilmastonmuutos äärevöittää säitä ja rankkasateet lisäävät virtaamia. Siksi on tärkeää parantaa pel-

toviljelyn ja metsien käsittelyn menetelmiä. Pellot ja metsät tulisi pitää kasvipeitteisinä ja tehdä virtojen varsille riittävät suojavyöhykkeet.”

Mitkä ovat virtavesien suurimmat haasteet?

”Jokijatkumot kärsivät siitä, että alajuoksulta asti useimmat ovat padottuja. Uudellamaalla on ainakin parikymmentä vesivoimapattoa ja lisäksi paljon muita, esimerkiksi vanhoja myllyjä varten rakennettuja patoja. Myös rehevöittävät valumavedet ja joissain tapauksissa erilaisista laitoksista tulevat vierasaineet, suoranaiset saasteet, haittaavat joen tai puron ekosysteemiä. Asutuskeskusten jätevedet puhdistetaan nykyisin onneksi jo melko hyvin.”

”Patojen vuoksi vaelluskalat ja niistä riippuvaiset suursimpukat, kuten raakku [jokihelmisimpukka], ovat vähentyneet ja uhanalaistuneet. Jokia ja puroja on myös entisaikoina perattu puunuittoja varten. Koko virran ekosysteemiä on saatettu muuttaa niin paljon, että vaelluskalat eivät enää löydä kunnollisia kutusoraikkoja ja poikasten kasvualueita, eikä niiden lisääntyminen onnistu.”

Mitä me voimme tehdä?

”Uudellamaallakin on satoja pieniä patoja, joilla ei ole ajanmukaista vesilupa tai lupa on jopa yli sata vuotta vanha. Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirissä tätä asiaa selvitetäänkin nyt. Nämä luvat pitää saada nykyaikaan! Useat näistä pienistä padoista ovat täysin hyödyttömiä ja ne voisi purkaa”

”Lisäksi jäljelle jäävien patojen yhtey-

teen pitää rakentaa luonnonmukaisia ohitusuomia kalateiksi. Ne olisivat koko vesistön ekologista tilaa ajatellen paras vaihtoehto. Oikeudenmukaista olisi, että voimayhtiöt, jotka patoja omistavat, kustantaisivat ohitusuomat haitanaiheuttajaperiaatteen mukaisesti. Jos vielä annettaisiin riittävästi vettä virrata ohitusuoman kautta koko ajan, oltaisiin jo hyvässä tilanteessa. Ilman tätä niin sanottua ympäristövirtaamaa eivät vesieliöt eikä koko virran ekosysteemi selviydy, eikä vesistön tilaa voi luokitella hyväksi!”

Useat ovat kuulleet Virhosta eli Virtavesien hoitoyhdistyksestä, jossa olet alusta asti eli jo 30 vuotta ollut puheenjohtajana. Kerro, mitkä ovat yhdistyksen parhaita saavutuksia?

”Virhossa on ollut useita vesistöjen kunnostushankkeita. Niissä on tehty upeata työtä esimerkiksi Vantaanjoen yläjuoksun puroissa jo yli 20 ja Karjaanjoen vesistöissäkin jo 15 vuoden ajan. Nykyään Vantaanjoki onkin Suomenlahden paras meritaimenjoki. Myös Ingarskilanjoella on tehty taimenen poikaistutuksia ja kutusoraistutuksia. Joen ekologinen tila onkin vesipuidedirektiivin mukaisessa arvioinnissa parantunut ollen nyt luokassa ’hyvä’.”

”Myös talkoot ovat hyvä tapa auttaa uhanalaisia lajeja ja sopivat lähes kaikille. Tervetuloa ensi kesänä mukaan!”

Esa Lehtinen on Virtavesien hoitoyhdistys Virhon puheenjohtaja ja Suomen Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin hallituksen jäsen.

Ursula Immonen

SUOJELE LÄHIVESIÄSI!

TULE TALKOISIIN

Virhon ja Luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistysten purokunnostuksia: virho.fi ja sll.fi/uusi-maa/tapahtumat

OSALLISTU

lausumalla vesienhoidosta 14.5. mennessä. Tietoa vesien tilasta: ymparisto.fi/fi-FI/Vaikuta_vesiin ja ymparisto.fi/vesikartta

OTA KANTAA

Vaadi toimenpiteitä poliitikoilta tai kirjoita lehteen ja someen.

TOIMI

Ryhdy vesistölähtelijäksi ja tutustu naapuriesi kanssa omaan lähivesistöösi: sll.fi/mita-me-teemme/vedet/nain-voit-auttaa/

Tee omasta elämästäsi vesien tilaa parantava! Kerää roskia, erityisesti tupakantumppeja, älä tuhlaa vettä ja toimi niin, ettei luonto ja ilmasto kärsi.

Tietoa: sll.fi/vedet

Ympäristöyhdistyksen ja asukkaiden aktiivisuudella parempi metsäsuunnitelma Kirkkonummelle

KIRKKONUMMEN KUNNAN kaikki metsät ovat käytännössä virkistymetsiä. Kunnanvaltuuston hyväksymän metsästrategian mukaan virkistymetsissä puutavaran saamisen pitäisi olla alisteista virkistyskäytölle, luontoelämyksille ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiselle.

Metsäsuunnitelma tehtiin vuonna 2019 kymmeneksi vuodeksi. Luonnos oli talousmetsä- ja hoitopainotteinen, vaikkei sisältänytään avohakkuita. Kunta järjesti keskustelutilaisuuden, jonka erittäin aktiivisessa keskustelussa esitettiin monipuolisia kysymyksiä ja vasta-argumentteja hakkuille omissa lähimetsissä tai laajemmin. Vain yksi noin kahdestakymmenestä ilmoitti kannattavansa hakkuita aina ja kaikkialla. Salissa nousi hämmästyksen kohaus, kun selvisi, että metsissä tehdään hakkuita ja muita toimenpiteitä vain niiden itsensä takia, ne eivät käytännössä tuo kunnalle tuloja.

Metsäsuunnitelmaan tehtiin 27 muistutusta ja kaksi lausuntoa ja valtaosassa vaadittiin kaiken tai tietyn kohteen silleen jättämistä. Yhdessäkään ei tuettu hakkuita kunnan metsissä, vaikka ne jossain määrin hyväksyttiinkin välttämättömänä pahana. Lisäksi ympäristöyhdistys ja lukuisat asukkaat kirjoittivat paikallislehteen ja suoraan luottamushenkilöille useissa prosessin vaiheissa.

Kirkkonummen ympäristöyhdistys ja Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri tekivät lausunnon, jossa oli 50 sivua kuviokohtaista luontotietoa. Yhdistykset painottivat sitä, että kunnan talouden kannalta järkevin päätös olisi luopua metsien hakkuista ja ”hoidosta” kokonaan. Metsien pitäisi antaa kehittyä luontaisesti, lukuunottamatta turvallisuushakkuita eli vaarallisten puiden poistoa muun muassa reittien ja teiden varsilta.

Hyväksytty metsäsuunnitelma on luonnosta parempi. Aktiivisimmin puolustettuja alueita poistettiin kokonaan käsittelyiden piiristä ja arvokkaita kuvioita siirrettiin hakkuiden ulkopuolelle.

Pääongelmat kuitenkin jäivät: liikaa luonto-, maisema- ja virkistysarvoille haitallisia hakkuita ja muita toimenpiteitä. Merkittävä parannus oli päätös, että metsiä koskevat päätökset tulevat jatkossa julkisesti nähtäville.

Luontojärjestöjen toimittamalla lähes tuhannen metsätaloussuunnitelman luontotietoa-aineistolla ei ollut juurikaan vaikutusta ehdotettuihin toimenpiteisiin. Tosin ne luvattiin huomioida yksityiskohtaisempia toimenpidesuunnitelmia tehdessä. Tähän vaikuttamistyöhön on siis palattava jatkossakin.

Juuri ennen lehden painoon menoa tuli ensimmäinen toimenpidesuunnitelmaluonnos nähtäville. Siinä esitetään hakkuita arvokkaiksi toteamillemme alueille – lupauksen vastaisesti.

SEURAA!

- Metsänkävijöille ilmoitus tulee tehdä kaavoittamattomilta alueilta sekä yleiskaavassa metsäisiksi kaavoitetuilta alueilta.
- Metsänkävijöille ilmoitukset ovat kaikkien nähtävillä: metsaan.fi/karttapalvelut > metsänkävijöille ilmoitukset.
- Maisematyöluupien esillepano on kuntakohtaisia.

Laura Räsänen

Kuntien metsät ovat arvokkaita niin ihmisille kuin luonnon monimuotoisuudellekin. Metsät ovat myös hiilinieluja, kun niitä ei hakata. Brunberg, Kirkkonummi.

Hakkuut kesken asemakaavoitusta yllättivät

KIRKKONUMMEN VEIKKOLANPURON asemakaavaprosessi oli ja on edelleen kesken ja luontonselvitykset puutteellisia. Silti luonnoltaan arvokkaalla yksityismaalla kaadettiin jopa maakunnallisesti arvokkaaksi katsottua metsää huhtikuussa 2020.

Luonnon monimuotoisuutta heikentävissä hakkuissa ei valitettavasti ole mitään erikoista. Tapauksesta teki poikkeuksellisen niiden alkaminen ilman ennakkovaroitusta ja lukuisat hakkuiden tarkkailijat.

Jos yleiskaavassa tai asemakaavan valmistelua varten olisi asetettu toimenpiderajoitus, hakkuut olisivat vaatineet maisematyöluvan. Toimenpiderajoitus olisi tärkeää asettaa aina koko yleiskaavan alueelle. Jos sitä ei ole asetettu yleiskaavaa tehtäessä, tulisi se asettaa

Marjokaisa Piironen

ainakin asemakaavan valmistelua varten, jottei luontotarvoja voida hävittää kenenkään tietämättä.

Yleiskaavassa asumiseen osoitettu (AP) alue ei myöskään vaatinut metsänkävijöille ilmoitusta. Yleiskaavan AP-alueita ei ole tarkoitus rakentaa kokonaan, vaan asemakaavoituksessa siitä rajataan muun muassa katu- ja viheralueita.

Osa metsästä on edelleen pystyssä. Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin valitus on oikeuden käsitelyssä. Kunta on tehnyt tutkintapyyntöä hakkuiden osalta.

Laura Räsänen, puheenjohtaja
Kirkkonummen ympäristöyhdistys ja
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri

Keijo Savola Helsingin Hallainvuorella, joka on saatu suojeltua.

Aarre luonnolle ja virkistykselle

Uudenmaan kunnat omistavat paljon metsiä. Kuntavaaleilla on väliä, koska metsien käsittelyllä ja suojelulla on suuri merkitys luonnolle ja virkistyskäytölle.

”**UUDENMAAN KUNNAT** omistavat ainakin 35 000 hehtaaria metsätalousmaata – lähes seitsemän Nuuksion kansallispuiston verran”, kertoo Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin metsien suojelun veteraani **Keijo Savola**. ”Luontoarvoiltaan merkittäviksi tai hyvin kehityskelpoisiksi niistä on todettu eri selvityksissä yli 10 000 hehtaaria. Se on enemmän kuin METSO-ohjelmalla on suojeltu alueellamme 2000-luvulla.”

Hyviä ja huonoja kuntia

”Joka kunnalla on metsienhoidossa omat käytäntönsä, vahvuutensa ja kehitystarpeensa”, Savola kertoo. ”On edistyskellisiä kuntia ja niitä, jotka ovat jämähtäneet 1980-luvun käytäntöihin.”

Muutamissa isoissa kaupungeissa on jo siirrytty talousmetsänhoidon jälkeiseen aikaan.

”Tulostavoitteista ja metsänhoitoyhdistysten tekemistä metsäsuunnitelmista on luovuttu. Metsiin liittyvää vuorovaikutusta on lisätty. Avohakkuita on korvattu poimintahakkuilla. Näissä kunnissa on muistettu laissa kunnille kuuluva vastuu luonnonsuojelusta. Metsiä on suojeltu ilman korvauksiakin. Kunnissa on huomattu suojelun tuomat hyödyt.”

Uudellamaalla on kuitenkin yhä kuntia, jotka eivät suojele metsiään.

”Jotkut kunnat ovat säilyttäneet metsiensä tuotantotavoitteet ja metsänhoitoyhdistykset tekemässä suunnitelmia. Peruskäytäntöjä ovat silloin kaikkiin muihin paitsi metsälain avainbiotooppiin kohdistuvat harvennus-, avo- ja siemenpuuhakkuut.”

Luonnon ja virkistyskäytön kannalta nämä talousmetsien hoidosta periytyvät voimaperäiset toimintamallit ovat haitallisia ja yksipuolistavat metsiä.

Näissä kunnissa on usein puutteita myös vuorovaikutuksessa. Pahimmillaan metsäsuunnitelman

luonnos käy vain teknisessä lautakunnassa eikä sitä voi kommentoida lainkaan.

Miten voit vaikuttaa?

Uudenmaan kunnat ovat pääosin säilyttäneet metsäomaisuutensa toistaiseksi. Kunnilla on kuitenkin rahapulaa, joten maiden myynti ja hakkuiden lisäys uhkaavat. Vaihtoehtoksi voi esittää suojelua ja pienempänä pahana avohakkuutonta jatkuvaa kasvatusta. METSO-suojeluohjelmasta kunnatkin saavat korvausta valtiolta.

”Kun kunta aloittaa metsäsuunnitelmansa päivityksen, ota yhteyttä piirin asiantuntijoihin”, Savola neuvo. ”On tärkeää vaikuttaa jo siihen, mistä selvityksiä ja suunnitelmia tilataan.”

Monessa kunnassa voi kertoa mielipiteensä metsäsuunnitelmista internetissä – jos vain kuulee sen mahdollisuudesta. Kaavoitus rakennusmaaksi on uhka monille Uudenmaan metsille. Kaavoilla voidaan kuitenkin myös säilyttää metsiä ja määrätä niihin eriasteisia suojelualueita. Kannattaa vaikuttaa osallistumalla kaavojen tekemiseen mielipiteillä ja olemalla yhteydessä poliitikoihin.

Erilaisia esimerkkejä

Hanko rimpuilee irti avohakkuista. Raskaita yläharvennuksia tehdään silti metsiin, joihin ne eivät luonnon, virkistyskäytön tai maiseman takia sovi.

Helsinki on metsänhoidon vuorovaikutuksessa parhaasta päästä. Isommista avohakkuista on luovuttu ja pienaukkojenkin teko on vähäistä. Kuitenkin Helsingissäkin tehdään jatkuvasti luonnon ja virkistyskäytön kannalta haitallisia hakkuita.

Vantaalla on jo toinen metsäsuunnittelukierros, jossa on otettu luontojärjestöjä ohjausryhmään. Hyvää on säästömetsien määrä, mutta lahoppuuta jätetään Helsinkiä niukemmin. Jatkuva kasvatusta vallitsee ja avohakkuita on vähän.

Espoo tekee metsiensä suunnitelmiin METSO-elinympäristökartoitukset. Jatkuva kasvatusta käytetään, mutta myös vähäisiä avohakkuita. Lahoppuuta säästetään, mutta luontokohteita hakataan yhä.

Tapani Veistola

Juha Ilkka

Yhteispeliä metsiensuojelussa

ITÄ-UUDENMAAN luonnon- ja ympäristönsuojeluyhdistyksen jäsenistö tahtoi saada aikaan jotain konkreettista omalla toiminta-alueellaan. Niinpä yhdistyksemme aloitti **Luonnonperintösäätiön** kanssa joulukuussa 2016 yhteisen varainkeruukampanjan nimellä **Kotimetsä helmipöllölle**.

Kampanjan tarkoitus on kerätä varoja, etsiä sopiva metsäkohde, ostaa se ja rauhoittaa luonnonsuojelulain nojalla.

Olemme keränneet varoja muun muassa lehti-ilmoituksilla, myyjäisillä, postikorttikampanjoilla ja merkkipäivälahjoituksin. Rahaa onkin kertynyt jo mukavasti, ja siitä kiitoksemme kaikille jo osallistuneille.

Pentti Linkolan vuonna 1995 perustamalla Luonnonperintösäätiöllä on hankittuna ja suojeltuna Suomessa noin 120 aluetta yhteispinta-alaltaan jo lähes 3000 hehtaaria. Hehtaarit ja rahalahjoitukset ovat lisääntyneet vuosi vuodelta kiihtyvällä tahdilla, mikä herättää varovaista toiveikkua suomalaisten luontosuhteesta.

Vinkkaa meille, jos sinulla olisi tiedossa sopiva suojelumetsä Itä-Uudellamaalla!

Tällaisessa kampanjassa Luonnonperintösäätiö on oiva yhteistyökumppani, koska sen ainoa tarkoitus on metsien ja soiden hankinta ja rauhoittaminen. Säätiö tarjoaa jokaiselle tavalliselle, metsää omistamattomalle luonnonystäväälle kanavan, jonka kautta osallistua konkreettisesti suojelualueiden syntyyn.

Kotimetsä helmipöllölle -kampanja on pieni palanen sitä työtä, jossa me kaikki luonnonsuojelijat voimme omalta osaltamme auttaa ahdingossa olevaa suomalaista metsäluontoa – jotta helmarilla ja hömpällä olisi koti vielä huomennakin!

Jari Tolin, IULY:n hallituksen jäsen
sll.fi/ita-uusimaa

luonnonperintosaatio.fi/fi/kotimetsa-helmipollolle

Tunnin junan kylmä kyyti luonnolle

“Suomen nopein ilmastoteko!”

“Suurin sijoitus ympäristön puolesta!”

“Kasvun ekologinen moottori koko Uudellemaalle!”

NÄILLÄ YLISTYSSANOILLA nopeaa junayhteyttä Turun ja Helsingin välillä eli niin sanottua ”tunnin juna” markkinoidaan. Yhteyttä varten rakennettaisiin kokonaan uusi kaksiraiteinen rata Espoosta Lohjan kautta Saloon. Se valmistuisi 2030-luvulla. Radan on esitetty lyhentävän etäisyyttä noin 26 kilometrillä ja nopeuttavan matka-aikaa noin puolella tunnilla.

Mutta ratkaiseeko tunnin juna todellisuudessa sitä, mitä yllä väitetään? Onko parinkymmenen minuutin säästö matka-ajassa mittavien luontoarvojen menetysten arvoista?

Mikä on junalipun todellinen hinta ja mitä radan ja rakentuvien keskusten alle jäisi?

TUNNIN JUNAA koskeva ratalinja on ollut suunnittelupöydällä jo 70-luvulta lähtien, jolloin se tunnettiin ELSA-ratana Espoosta Lohjan kautta Saloon. Sitten min on rakennettu Turun moottoritie, joka jo pirstoo yhtenäisiä luontoalueita ja katkaisee ekologisia yhteyksiä.

Asemat Uudenmaan puolella rakennettaisiin kauas jo olemassa olevista keskuksista, vaikka rakentamista perustellaan näiden asukkaiden junantarpeella. Toisaalta täysin uusia taajamia rakennettaisiin sinne, missä luonto on toistaiseksi saanut olla suhteellisen rauhassa. Näin ajetaan luonto yhä ahtaammalle ja katkaistaan lisää viheryhteyksiä.

Matka-aika Kupittaa ja Pasilan välillä olisi tunti, jos juna saadaan kulkemaan 300 km tunnissa. Mutta tämän nopean junan kyytiin pääsisi vain harvoilta asemilta. Jotta radalla olisi todellisia ympäristö- ja liikennehyötyjä, pitäisi radalla olla myös paljon paikallisliikennettä. VR haluaa kuitenkin lopettaa paikallisjunia. Palvelisiko uusi rata siten laajaa joukkoa ihmisiä?

RATAHANKETTA on perusteltu ensisijassa ilmaston kannalta myönteisenä ratkaisuna. Rakentamisen aikainen hiilijalanjälki on kuitenkin mittava. Vaikka hankkeen vaikutukset liikenteen päästöihin arvioidaan myönteisiksi, ne olisivat

hyvin pieniä. Radan vieressä kulkevalla moottoritieellä ei henkilöautoilu tule loppumaan tunnin junan takia.

Väyläviraston arvion mukaan tunnin juna on investointina erittäin kannattamaton. Hankkeelle on kuitenkin tähän mennessä myönnetty jo 40 miljoonaa euroa valtion rahaa. Kokonaishinta radalle olisi noin 2,76 miljardia euroa.

Radan todellisiin kustannuksiin lukeutuu myös menetetyt luonnon arvo. Mikä on pysyvästi menetettyjen luontoarvojen, esimerkiksi vanhojen metsien tai luonnon virkistyskäytön hinta? Lisätäänkö junalippuun korvaus pysyvästi tuhoutuista luontoarvoista tai kaikuuko matkan varrella kuulutus ”seuraava pysäkki Mynttilä, jonka vanha metsä on tuhottu”?

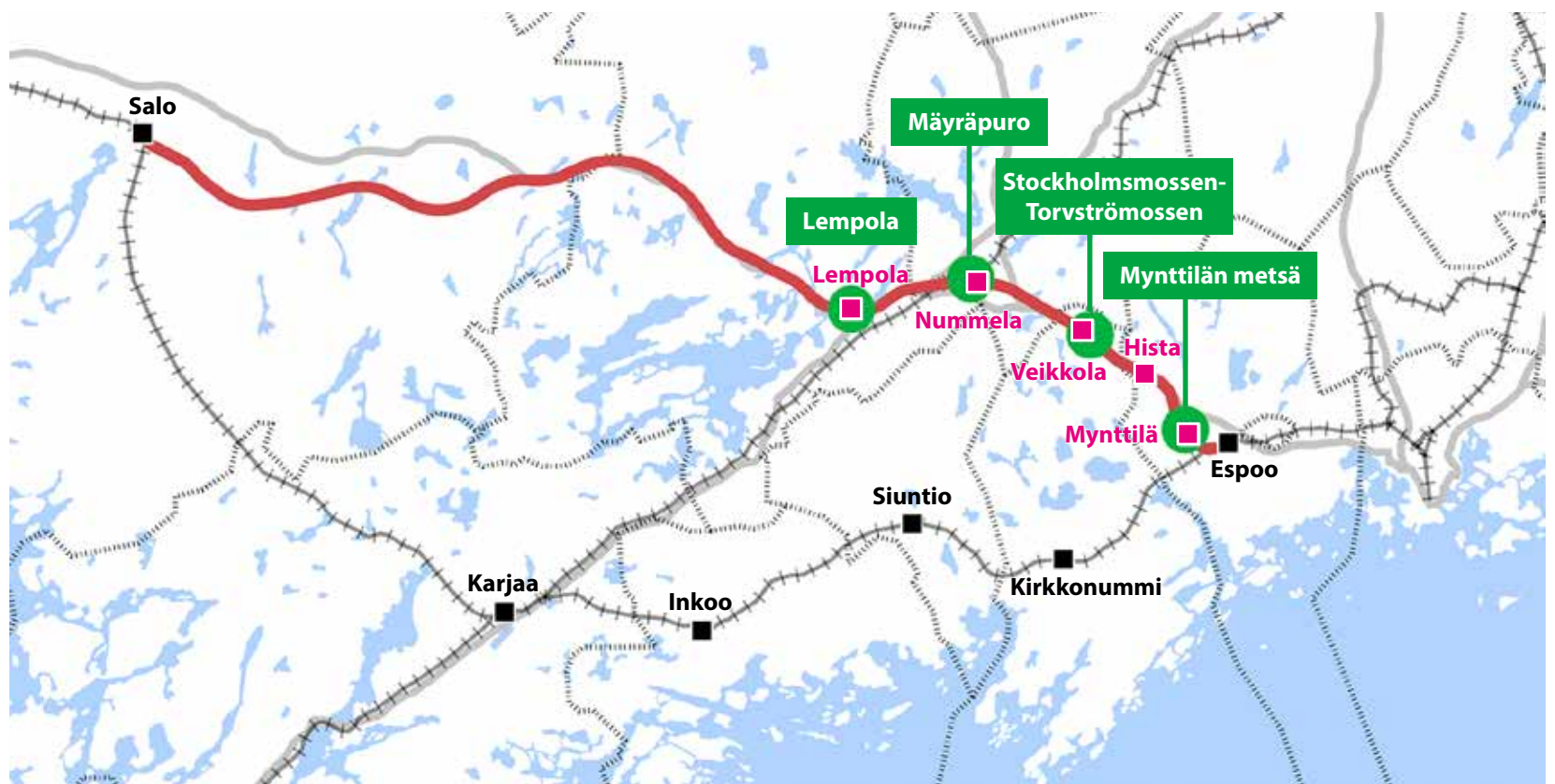
LUONNONSUOJELIJOIDEN kritiikki kohdistuu merkittävien luontoarvojen huomiotta jättämiseen ja hankkeen aikatauluun, joka ei näytä mahdollistavan tarpeeksi kattavien ja ajantasaisten luontotoselvitysten tekemistä. Kunnissa on jo meneillään yleiskaavamuutoksia, joilla on

kytkös tunnin junaan – ja luontoarvojen menettämiseen. Uudenmaan maakuntakaavassa on samat ongelmat. Siitä on nyt Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin valitus käsitellyssä Helsingin hallinto-oikeudessa. Hankkeelle on tehty sen historian toista YVA-menettelyä, jota luonnonsuojelijat nimenomaan vaativat.

Jatkossa kaikissa hankkeissa tulee panostaa luontotoselvitysten tekoon ja ilmastovaikutusten arviointiin. Luonnon ja hiilijalanjäljen kannalta paras investointi olisi jo olemassa olevan radan kunnostaminen ja rantaradan taajamien kehittäminen. Ajoneuvojen käyttövoiman muutos tulee vaikuttamaan seuraavan vuosikymmenen aikana myös julkiseen liikenteeseen. Uusia ratoja ei välttämättä tarvita, vaan pääkaupunkiseudun ulkopuolella voidaan toimia ilman ratojakin ottaen huomioon ilmastovaatimukset.

Alituisen kiireen sijaan voimme pysähtyä nauttimaan siitä luonnosta, joka meillä vielä on.

Maria Westerman

Hannele Ilo-mäki-Piirilä

Radan alle jäisi rikas luonto

Lempolan alueella voi vielä virkistyä metsän siimeksessä.

TUNNIN JUNAN vaikutusalueesta huomattava osa on metsää, Espoon ja Salon välisellä osuudella yli 70 prosenttia. Ratakäytävällä ja sen ympäristössä on arvokkaita metsäisiä luontotyyppejä ja niiden monimuotoista, usein uhanalaisia lajistoa. Muun muassa Mäyräkorpi ja Karnaistenkorpi on todettu luontoarvoiltaan niin merkittäviksi, että ne on esitetty suojeluevarauksina Uusimaa 2050 -maakuntakaavassa.

Käy kokemassa näiden metsien maaginen lumo, sekä talven lumivaipassa että kesän auringonsäteiden pilkkottaessa puiden läpi – niin kauan kuin se on mahdollista!

1. Mynttilän metsä

Lähes sadan hehtaarin Mynttilän metsä Espoossa koostuu maakunnallisesti merkittävästä keskittymästä kangas-, kallio- ja korpimetsiä, jotka täyttävät METSO-ohjelman suojelukriteerit. Suhteellisen yhtenäisenä säilynyt laaja ekologinen verkosto jatkuu Mynttilän eli Högabergetin metsästä aina Kirkkonummen puolelle Nuuksioon. Mynttilän metsässä on runsaasti luonnontilaista tai

luonnontilaisen kaltaista kangasmetsää. Mini-Nuuksioksikin luonnehdittu Mynttilä kookkaine lahopuineen houkuttelee tikkoja ja liito-oravat asuttavat kallioiden reunametsien haapoja.

Espoon ympäristöyhdistyksen puheenjohtajan **Anni Simolan** mielestä rakentamista ei pidä suunnata Mynttilän metsän kaltaisille alueille.

”Mynttilän metsä olisi suojeltava rakentamiselta jo sen vuoksi, että koskemattomien vanhojen metsien säilyminen tulee nähdä yhtenä Espoon arvona, jota on vaalittava. Alue on ainutlaatuinen kokonaisuus Espoossa ja siksi erityisen tärkeä säilyttää jälkipolville.”

2. Metsälajisto vaarassa Kirkkonummella

Kirkkonummella Nuuksion kansallispuistoon rajautuva yli 63 hehtaarin Stockholmsmossen-Torvströmosseniin kuuluu kaksi korpivaltaista suoaluetta sekä niihin liittyviä lahopuustoisia kangasmetsiä ja turvekankaita. Luontoalue on suojeluasiantuntija **Keijo Savolan** mukaan jo pelkästään uhanalaisen jäkälä- ja sammallajiston kannalta valtakun-

nallisesti erittäin tärkeä.

”Tämä metsäalue reititeineen ja polkuineen mielletään osaksi Nuuksion kansallispuistoa. Luontoalueen suojelutarpeesta kertoo sekin, että asukkaat nousivat aktiivisesti puolustamaan metsää hakkuilta ja kunta joutui luopumaan suunnitelmistaan”, Kirkkonummen ympäristöyhdistyksen puheenjohtaja **Laura Räsänen** huomauttaa.

3. Mäyräpuro

Vihdin Mäyräpuron laajalla, 40 hehtaarin, yhtenäisellä metsäalueella on monipuolisesti erilaisia metsä-, suo-, vesi- ja kalliolineympäristöjä. Alue on arvioitu luonnoltaan maakunnallisesti arvokkaaksi kokonaisuudeksi. Puusto on iäkäästä ja lahopuuta on paikoin hyvinkin runsaasti.

Mäyräpuron arvoa nostaa sen sijoittuminen maakunnallisen ekoverkoston ydinalueelle osana Nuuksion laajaa järviylänköä. Uusimaa 2050 -kaavan Luontonselvityskohteiden maakunnallinen arvo -raportin mukaan Mäyräpurolla ja sen lähiympäristössä esiintyy lajeja, joilla on erityistä indikaattoriarvoa.

4. Lempola

Ratahankkeen takia kaikissa kunnissa on kiihdyttävä yleiskaavojen teko. Kun kaikkia prosessin osia, yvää, ratasuunnittelua ja kaavoja pusketaan eteenpäin samanaikaisesti, ei kiireen tuomilta puutteilta ole välttytty. Yleiskaavasta puuttuivat Lempolan osaltakin riittävät luontoselvitykset. Raatin alueen liito-oravametsät jäisivät oikoradan alle. Ekologisia yhteyksiä tarvitaan lisää, jos osa katkaistaisiin. Lempola on myös irrallaan nykyisestä yhdyskuntarakenteesta. Merkittäviä kulttuurimaisema-arvoja ei myöskään ollut huomioitu. Mainittujen arvojen säilyminen on rakentamisen takia vaakaaludalla.

”Metsä, liito-oravien elinympäristöt ja vesistöt tuhoutuisivat. Mahtavatko lieventävät toimenpiteet käytännössä pelastaa luontoa? Lohjan seudun lukuisat liito-oravametsät, jotka saatiin osittain pelastettua moottoritien alta, jäisivät nyt tunnin junan alle”, pelkää **Hannele Ilo-mäki-Piirilä** Lohjan seudun ympäristön-suojeluyhdistyksestä.

Tule mukaan!

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin yhdistykset puolustavat paikallista luontoa, edistävät ekologista elämäntapaa ja kutsuvat nauttimaan oman kunnan luontohelmistä. Oletko jo osallistunut? Uusille toimijoille on aina tilaa – tervetuloa norppajoukkoon!

Haastattelut Tarja Suksi

- Espoon ympäristöyhdistys
- Hangon ympäristöyhdistys
- Helsingin luonnonsuojeluyhdistys
- Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistys
- Inkon-Siuntion ympäristöyhdistys
- Itä-Uudenmaan luonnon- ja ympäristönsuojeluyhdistys
- Karkkilan luonnonsuojeluyhdistys
- Kauniaisten ympäristöyhdistys
- Keravan ympäristönsuojeluyhdistys
- Kirkkonummen ympäristöyhdistys
- Lohjan seudun ympäristöyhdistys
- Lopen luonnonystävät
- Mäntsälän luonnonsuojeluyhdistys
- Nurmijärven Luonto
- Raaseporin Luonto
- Riihimäen seudun luonnonsuojeluyhdistys
- Sipoon Luonnonsuojelijat
- Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys
- Suomen luonnonsuojeluliitto Järvenpää
- Suomen luonnonsuojeluliitto Tuusulan yhdistys
- Svartbäckinseudun luonnonsuojeluyhdistys
- Vihdin Luonto

sll.fi/uusimaa/
paikallisyhdistykset

Melkutin ja Luutasuorunsaassa käytössä Lopella

Lopella riittää hienoja luontokohteita. Esimerkiksi Melkuttimen rannoilla ja Luutasuolla on koronavuonna yövytty runsaasti. Luontoalueet ovat tärkeitä myös virkistyskäytössä, mutta luontoa ei pidä säästää vain ihmistä varten, vaan ihan sen itsensä takia.

”Monet kuntapoliitikot puhuvat luonnon tärkeydestä, mutta toivoisin, että ajatus näkyisi myös teoissa. Hakkuita on paljon, ja ne ovat surullista katsottavaa. Luontoasioiden esilläpito, suojelun korostaminen ja tiedonvälitys on yhdistyksemme tärkein tehtävä. Lopen upea luonto ei säily ilman tekoja”, kiteyttää Lopen luonnonystävien uusi puheenjohtaja **Marika Tudeer**.

Tuusulassa valvotaan kaavoitusta ja lausutaan ahkeraan

”Keskitymme pitkälti kaavoitukseen ja lausumme niistä lähes kuukausittain. Olemme mukana Tuusulanjärven rantojen suunnittelutyössä tai vähintäänkin kaavalauseunnoissa”, kertoo Suomen luonnonsuojeluliitto Tuusulan yhdistyksen puheenjohtaja **Laura Kujansuu**.

”Vanhoja metsiä tulisi kiireesti saada suojeluun tai ainakin kaavoituksen ulkopuolelle. Ajankohtaisin kohde on hakkuiden uhkaama runsaslajinen Tuomalan metsä. Asukkaiden ansiosta vanhan virkistysmetsän suojelusta on tullut ilmiö, jonka tuloksena pormestari luovutettiin adressi keväällä 2020.”

”Jättipalsamia ja jättiputkea on kitketty talkoilla jo viitisen vuotta ja jättipalsamin osalta tulos alkaa näkyä. Yhteistyö kunnan kanssa sujuu.”

”Järjestämme joka vuosi muun muassa lasten ja nuorten valokuvauskilpailun.”

Seitsemän veljeksien sielunmaisemat sepeliksi

”Kallioiden louhiminen pääkaupunkiseudun sepelinäkään on pahin uhka luonollemme”, huokaa **Tuula Sjöstedt** Nurmijärven Luonnon hallituksesta.

”Ketunkallion rakentaminen Klaukkalassa on vasta suunnitteilla ja harkitsemme valitusta. Osayleiskaavassa alue on pientalovaltaista asuin- ja virkistysaluetta. Mutta se on myös luonnonsuojelullisesti arvokas, muun muassa lepakoiden tärkeä ruokailualue ja siirtymisreitti.”

”Monimuotoinen luonto taajama-alueilla tekee terveydelle hyvää ja suosittelen lähiluonnossa liikkumista myös kuntapäätäjille, koska jo lyhyt metsäkävely laskee stressitasoa.”

”Meillä on lukuisia upeita luontokohteita: Myllykoski, Nukarinkoski ja Palojoen Poffinkoski ovat

hienoja virtavesiä. Sääksjärvi on Suomen suurin lähde ja siellä on upeat hiekkarannat. Patikointiin sopii Seitsemän veljeksien kävelyreitti, jonka varrella näkee moninaista maisemaa.”

Markku Sjöstedt

Espoon Pörräisniityllä vuosien työ tuottaa tulosta

Pappilantien Pörräisniittyhankkeen tarkoituksena on saada aikaan pieni kukkaisparatiisi pölyttäjähyönteisille. Runsaan hehtaarin kokoinen alue sijaitsee Espoon Tuomiokirkon lähellä loivasti kaakkoon viettävällä aurinkoisella rinteellä.

Hanke alkoi keväällä 2016, jolloin niityllä kasvoi pitkää heinää ja vain harvoja kukkakasveja. Korkeat kasvit pitää niittää, sillä muuten ne tukehduttavat matalakasvuiset kukat ja samalla taantuvat niitä suosivat kimalaislajit, kuten kirjo-, musta- ja kivikkokimalainen.

Mosaiikkiniittomenetelmällä osa alueesta niitetään alku- ja osaloppukesällä, ja niittämättä

jäävä alue saa rauhassa kukkia ja siementää. Keskeytymätön kukinta takaa kimalaisille ravintoa koko kesäksi. Menetelmä myös säästää kimalaispesiä ja tarjoaa perhosille talvehtimipaikkoja niittämättömällä alueella.

Tavoite oli kevästä syksyyn kukkiva niitty, jossa kasvaa kimalaisten suosimia kukkia. Nyt viiden vuoden jälkeen niitty on hyönteisten suosima ja kukkaloisto on vuosi vuodelta upeampi.

”Talkoista ilmoitetaan Espyyn sivuilla sl.fi/espoo. Tervetuloa mukaan!”, toivottaa Espoon ympäristöyhdistyksen puheenjohtaja **Anni Simola**.

Vahteristonmäki – Riihimäen ensimmäinen suojelualue

Vahteristonmäen korpikuusikossa kiertää tunnelmallinen luontopolku. Metsä on yhdistyksemme aloitteesta vuonna 2007 perustettu ensimmäinen suojelualue Riihimäellä. Helposti lähestyttäviä luontokohteita ovat myös Vantaanjoen varren Käräjäkoski ja lähes luonnontilaisen Hatlaminsuon pitkospuulenkki. Turpeennostoalueelle ennallistetun lintukosteikon näköalalumpare on erikoinen ja moderni luontokohde, jossa voi muuttoaikaan bongata tuhatpäisten hanhiparvien lisäksi myös harvinaisuuksia.

Riihimäki sijaitsee Vantaanjoen ja Kokemäenjoen vedenjakajalla. Vantaanjokeen lasketaan jätevetemme, nykyisin toki puhdistettuna. Vantaanjoella kunnostus- ja suojelutoimia on jo tehty, mutta Kokemäenjoen latvavedet ovat vielä vailla suojelusuunnitelmaa, vaikka muun muassa maaja metsätaloudesta tulee valumaa ja teollisuuden takia on päästöriskejä. Näihinkin yhdistys pyrkii vaikuttamaan.

Otamme kantaa myös puistoihin ja metsiin kohdistuviin suunnitelmiin. Metsänhoitosuunnitelmien osalta yhteistyö kaupungin virkamiesten kanssa toimii hyvin. Muutamilla metsäkuviolla kaupunki jopa kokeilee jatkuvaa kasvatusta aukkohakkuiden sijasta. Taajamametsien hoito luonnonmukaisemmin tukee paitsi monimuotoisuutta ja hiilensidontaa myös lisää asumisviihtyvyyttä.

”Toivottavasti pian taas päästään tarjoamaan kaupunkilaisille luontokokemuksia perinteisillä Torstaikävelyillä”, haaveilee varapuheenjohtaja Sakke Savolainen.

Mäntsälässä toiminta uusissa käsissä

”Linja ei muutu, jatkossakin toiminta on avointa ja sitä tehdään laajalla rintamalla”, Mäntsälän luonnonsuojeluyhdistyksen tuore puheenjohtaja **Elina Vuori** vakuuttaa.

Uusiakin toimintatapoja kokeillaan, kuten ilmastoaiheista lukupiiriä. Yhdistys pyrkii nyt vaikuttamaan yleiskaavaan. ”Soiden ja pienvesien suojelulla on kiire, nykyiset kohteet ovat liian pieniä”, Vuori listaa.

”Sandberginpellon perinnemaisema on saavutuksemme, jota olemme hoitaneet jo vuosikymmeniä. Se, kuten koko Ohkolanjokilaakson Natura-alue sekä Kotojärven Koljasaari ovat hienoja luontokohteita.”

Luonnon monimuotoisuuden suojelu edellyttää päättäjien ajatus- ja toimintatavan muutosta. Elinan terveiset kuntapolitiikoille: #nytonaika ottaa kaikessa huomioon lumo ja ilmu (luonnon monimuotoisuus ja ilmastonmuutos).

Kiitos vuosikymmenien luonnonsuojelutyöstä

Olli Elo on vetänyt Mäntsälän Luonnonsuojeluyhdistystä nelisenkymmentä vuotta työtunteja laskematta. Sandberginpellon kunnostaminen kukkaniityksi, Kotojärven laavu, lintujen ruokinnat, Mäntsälän lentokenttähankkeen esiin nostaminen... Moni asia olisi eri tavalla ilman Ollia. Sihteerinä kolmisenkymmentä vuotta toimineen **Leila Sillanpään** työ on ollut arvokasta. Tapahtumien järjestelyt ja ”papereiden pyörittäminen” ovat tärkeitä tehtäviä yhdistyksessä.

Mäntsälän luonnonsuojeluyhdistys ja Uudenmaan piiri kiittävät ansiokkaasta työstä!

Jopa kolmannes Vantaan metsistä uhattuna

Luonnonsuojelumyönteisyydestään tunnettu Vantaa jatkaa suojelualueverkonsa laajentamista myös tulevina vuosina. Samaan aikaan suurten metsäalueiden mittava varaaminen mahdolliseksi rakennuskohteiksi uudessa yleiskaavassa huolestuttaa.

VANTAAN LUONTOAKTIIVIT ovat lukeneet hyväksyttävänä olevaa Vantaan yleiskaavaa ristiriitaisissa tunnelmissa. Suojelualueiden lisääminen ja luo-alueiden eli luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeiden alueiden säilyminen uudessakin yleiskaavassa saavat kiitosta, samoin ekologisten runkoyhteyksien osoittaminen. Silti Luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys antoi uuteen yleiskaavaan peräti 75 kriittistä kommenttia.

Suojeluvarauksia lisää satoja hehtaareja

Vantaan ympäristökeskuksen mukaan luonnonsuojelualueet ja -varaukset ovat lisääntyneet hehtaareissa ja lukumäärissä laskien jo vuosikaudet. Kun edellisessä

yleiskaavassa suojelu- eli SL-alueita oli 39, yhteensä yli 1440 hehtaaria, on uudessa yleiskaavassa SL-alueita (osa vielä varauksia) yhteensä 53 ja niiden pinta-ala on liki 2230 hehtaaria.

Edellisen yleiskaavan vahvistamisen jälkeen osa tuolloin kaavassa olleista luonnonsuojelualueista on näiden kahden yleiskaavan välillä siirtynyt Helsingin omistukseen. SL-alueiden kasvu on uudessa yleiskaavassa Vantaan kaavoitajien mukaan noin 750–800 hehtaaria.

Suojelualueiden hehtaarimäärien vertailu eri kaavojen välillä ei ole aivan yksiselitteistä. Esimerkiksi entisiä Vantaan suojelu- ja luo-alueita on sulautunut Sipoonkorven kansallispuistoon. Nämä kansallispuistoon liitetyt alueet ovat kuitenkin mukana olemassa olevien ja

suunniteltujen suojelualueiden kokonaismäärässä, 2230 hehtaarissa.

Vantaan rauhoitus päätökset ”Luontolahja 100-vuotiaalle Suomelle” itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi vuonna 2017 käsittivät viisi uutta luonnonsuojelualuetta yhteensä 124 hehtaarin verran. Vuonna 2020 Vantaa päätti lisäksi luo-alueena jo olleen Vierumäen metsän perustamisesta ”Rauno ja Liisa Ruuhijärven metsä” -nimiseksi noin 52 hehtaarin luonnonsuojelualueeksi.

Uusista suojelualueista 70 prosenttia kaupungin maille

Suojelualueiksi varattujen alueiden määrä kasvaa uuden yleiskaavan myötä Vantaan alueella selvästi aiemmasta. Uusista SL-varauksista noin 70 prosenttia on osoitettu kaupungin maille, loput ovat yksityismailla, joten kaikkien suojeluhankkeiden toteutuminen ei ole mitenkään varmaa. Yleiskaava 2020:ssa on osoitettu 19 ”uutta” luonnonsuojelualuetta, joista osa on kokonaan uusia ja osa olemassa olevien SL-alueiden laajennuksia.

Vantaan yleiskaavoittajat laskevat, että Vantaan koko pinta-alasta (24 050 heh-

taaria) olisi uuden yleiskaavan hyväksymisen jälkeen rauhoitettu 9,3 prosenttia.

Luo-alueita on esitetty yhteensä 62 kappaletta ja näiden pinta-ala on noin 780 hehtaaria. Luo-alueidenkin pinta-ala kasvaa siis selvästi eli lähes 240 hehtaaria. Lisäksi uudessa yleiskaavassa osoitetaan ekologisia runkoyhteyksiä. Helsingin yleiskaavaan ei luonnonsuojelijoiden sinnikkäistä yrityksistä huolimatta saatu luo-merkintää.

Metsien kohtalo on iso kysymysmerkki

Vantaan uudessa yleiskaavassa on paljon hyvää, mutta sitten seuraa iso mutta. Epävarmuus koskee Vantaan monien metsäalueiden siirtymistä rakentamisen mahdollistavien kaavamerkintöjen alle. Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin suojeluasiantuntija **Keijo Savola** ja SLL Vantaan yhdistys toteavat, että yli kolmasosa Vantaan nykymetsistä on eriaistisesti uhattuna uuden yleiskaavan takia. Vantaan kaupungin kommenttien mukaan rakentamisvaraukset koskevat kuitenkin vain 725:tä hehtaaria.

Näin suuren näkemyseron selvittäminen vaatii lukujen perkaamista.

Kaavoituksen tehtävä on sovittaa yhteen eri intressejä. Kuva Vantaan Kivistöstä.

Kimmo Jääskeläinen

Kivistön metsää lähellä päättävää tietä (kuva edellisellä sivulla).

Keijo Savolan mukaan:

”Vantaalla on tällä hetkellä 9400 hehtaaria puustoisia alueita. Näistä yli kolmannes eli 3400 ha on jäämässä yleiskaavan rakentamisvarausten alle. Yleiskaavan merkintä osoittaa pääkäyttömuodon, joka on siis rakentaminen”.

”Osa metsistä toki säilyy lähipuistoina, mutta isolla osalla tuhoutuminen ja vähintäänkin kapeammiksi ja kovin pieniksi metsälaikuiksi pirstoutuminen on todennäköinen tai vähintään mahdollinen tulevaisuudenkuva”, Savola sanoo.

Vantaan kaupunki taas muistuttaa, että uudessa yleiskaavassa suurin osa Vantaan yli sadan hehtaarin kokoisista ja yhtenäisistä metsäalueista on jo suojeltu ja niille on osoitettu SL-merkintä. Kaupungin mukaan loputkaan noista kiistanalaisista yli 3000 hehtaaria eivät ole tosiasiasa vaarassa, koska metsiä on osoitettu ja osoitetaan pienemmälläkin rakentamiskohteiksi merkityillä metsäalueilla muun muassa puistoksi ja virkistysreiteiksi.

Keijo Savola tyrmää tällaisen väitteen yksiselitteisesti:

”On aivan puhdasta harhautusta väittää, että isojen rakentamiseen tarkoitettujen alueiden (AC-, A-, AP- ja AT-merkinnät) sisään rajatut, merkittäviltä osin tällä hetkellä säilytettäväksi kaavoitetut lähivirkistysalueet ja lähipuistot lähtökohtaisesti säilyisivät. Tällaisia alueita on vuoden 2007 yleiskaavan jälkeen ohjattu rakentamiseen iso joukko pitkin poikin Vantaata. Ilmiötä kutsutaan täydennysrakentamiseksi. Tosiasia on se, että melkein mikä tahansa yksittäinen rakentamisvarausten alle osoitettu metsäinen alue voidaan yleiskaavan vahvistamisen jälkeen asemakaavoittaa rakentamiseen.”

Lähimetsien kohtalo jää kaavassa osin auki

Keijo Savola ja SLL Vantaa korostavat, ettei kukaan voi nyt luotettavasti sanoa, kuinka paljon nykyisiä virkistysalueiksi tai maa- ja metsätalousalueiksi kaavoitettuja metsiä ohjataan 2020-luvulla rakentamiseen. Rakentamisen paineet ovat Vantaalla suuret, sillä kaupunki kasvaa ennätysvauhtia. Vuonna 2019 Vantaa kasvoi yli 5600 asukkaalla

”Mittava rakentamisvarausten osoittaminen nykyisten pienten ja keskisuurten metsäalueiden päälle luo Vantaan asukkaille perusteltua pelkoa kymmenien korvaamattomien lähimetsien katoamisesta ja pirstoutumisesta tulevissa asemakaavoissa”, SLL Vantaa toteaa.

Yhdistys on yrittänyt vedota päättäjiin yleiskaavan palauttamiseksi uuteen valmisteluun, ehdottaen metsäisten alueiden rakentamisvarausten vähennettäväksi esimerkiksi neljäsosalla painottaen alueiden luonto- ja virkistysarvoja.

Samalla SLL Vantaa toivoi tehtyjen luontovaikutusarviointien ottamista huomioon lopullisessa päätöksenteossa ja näiden arviointien täydentämistä. Myös suojelualueille ja SL-varausalueille tehtyjä reittisuunnitelmia tulisi arvioida kokonaan uudelleen. Yhdistyksen mukaan näiden alueiden kaavamääräykset ovat ”löysiä” ja mahdollistavat reittien rakentamisen ilman kunnollisia luontoseelvityksiä tai niiden huomioonottamista.

Vantaan uusi yleiskaava odotti tätä juttua kirjoitettaessa vahvistamistaan vuoden 2021 alussa.

Ismo Tuormaa
kirjoittaja on vapaa toimittaja

Pitkä ura yhdistyksessä on tuonut voittoja

Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistys perustettiin vuonna 1975. Perustajajäsen ja peräti 39 vuotta puheenjohtajana toiminut **Tuija Lahtinen** kertoo:

”Ensimmäinen pelastettava oli Vantaanjoki, jonka halusimme nostaa savisesta likaojasta virkistäväksi keitaaksi. Järjestimme soutuempauksia, joihin kutsuimme päättäjiä ja lehtiväkeä katsomaan joen surkeaa tilaa. Raivasimme vuosia joenuomaa sinne heitetyistä romuista. Vantaanjokitempauksilla, joihin osallistui tuhansia ihmisiä, saimme paljon huomiota. Tavoite on nyt saavutettu: joen luonto- ja virkistysarvot on tunnustettu ja vesikin on puhtaampaa.

Soraa kaivettiin aiemmin jopa pohjaveteen asti ja kuopat täytettiin muun muassa öljyisillä romuilla, joten yhdistyksen reagointi oli todella tarpeen. Tällä hetkellä vaarassa ovat kalliot – niitä louhitaan tienrakennustarpeiksi.

Sveitsinpuistoon ei tullut golfkenttää, vaan luonnonsuojelualue. Vielä pitäisi torjua kerrostalokompleksin nousu Sveitsin suojelun alueen kylkeen. Koko Sveitsinpuiston harjualue pitäisi suojella, nyt rauhoitettuna on vasta sen ydinosa.

Ilman yhdistystä moni-ilmeinen Kurkisuo olisi nyt ankea turvekenttä. Vetosimme kaupunkiin, Vapoon ja moniin eri tahoihin, tuloksetta. Vasta, kun esitimme Altialle, että sen kannattaisi suojella oma osuutensa suosta vedenottamonsa laadun säilyttämiseksi, Vapo lopulta luopui hankkeesta ja valtio osti suon suojelukohteeksi.

Vaalimme myös kaupunkikuvaa: Asemanseudun funkkisrakennusten ryhmälle saimme suojelupäätöksen ja vanhoja puurakennuksia on vielä pystyssä. Torinlaidan viherlaikku, Jussinkallio pelastui täpärästi räjäytyksiltä ja Sonninmäen kaupunkipuisto rakentamiselta.

Yhdistys lausuu ympäristöluvista aktiivisesti. Valitettavan yleistä on, että ympäristöä uhkaava toiminta aloitetaan ja lupia haetaan vasta, kun tuho on jo tapahtunut! Nyt esim. on dumpattu jätesementtiä ja -asfalttia metsään. Otamme ahkerasti kantaa paikallisiin ympäristöasioihin. Järjestämme useita yleisötilaisuuksia, luontoretkeä ja näyttelyjä joka vuosi”

Tuija Lahtinen luovutti viestikapulan seuraajalleen **Riika Raunisolalle** yhdistyksen 45-vuotissyyskokouksessa. ”Ympäristönsuojeluyhdistyksen tulee jatkossakin valppaana vahtia ympäristöön kohdistuvia uhkia! Mutta myös kunta-poliitikon kannattaisi profiloitua ympäristöaktiivina, koska ihmiset arvostavat lähiluontoaan.”

sll.fi/hyvinkaa

Yrjö Ala-Pavola

Tuija Lahtinen organisoii toimintaa säällä kuin säällä. Kevättalkoissa saatiin runsas saalis. Tuija on palkittu Suomen luonnonsuojeluliiton kultaisella ansiomerkillä. Piiri kiittää Tuijaa ansiokkaasta työstä paikallisyhdistyksessä!

Susi, susi!

SusiLIFE etsii keinoja susien ja ihmisten rinnakkaiseen.

UHANALAINEN SUSI on ollut viime aikoina jälleen näkyvä puheaihe eri puolilla Suomea. Elinvoimaisena säilyvää susikantaa eli niin sanottua suotuisaa suojelun tasoa ei ole pitkäaikaisista ponnisteluista huolimatta vieläkään saavutettu. Ristiriitatilanteissa ratkaisuksi tarjotaan edelleen liian usein tappolupia.

Suden ja ihmisten rinnakkaiseen on kehitettävä uusia keinoja. Tähän tarpeeseen käynnistettiin vuonna 2019 laaja EU:n rahoittama SusiLIFE-hanke, jota koordinoi Luonnonvarakeskus. Hankkeessa ovat mukana Metsähallitus, Suomen riistakeskus ja Itä-Suomen poliisilaitos sekä Luonnonsuojeluliitosta Uudenmaan piiri.

Vuoteen 2025 jatkuva SusiLIFE välittää tietoa sudesta ja sen käyttäytymisestä, edistää paikallistason vuorovaikutusta sekä kehittää ja lisää työkaluja susien aiheuttamien haittojen ja vahinkojen ennaltaehkäisyyn.

Hankkeen osana tarkennetaan tietoa susikannasta keräämällä kaikkien laumojen reviireiltä DNA-näytteitä. Itä-Suomessa poliisin ja erätarkastajan partio ennaltaehkäisee susien laiton tappamista. Vahinkojen ennaltaehkäisyyn kehitetään keinoja niin metsästyskoirien kuin kotieläintilojenkin suojaksi. Kannanhoidon paremman suunnittelun tueksi kehitetään mallinnustyökaluja. Viestintä ja tiedonvälitys ovat keskeisessä roolissa ja kohderyhmiä ovat niin suuri yleisö kuin kansanedustajatkin.

Uudenmaan piirin osuus SusiLIFE-hankkeessa keskittyy yleisen susitietoisuuden lisäämiseen. Piiri järjestää kouluvierailuja Länsi-Uudenmaan kouluihin, yleisötilaisuuksia sekä tilaisuuksia medialle ja osallistuu hankkeen ohjausryhmään. Koronaepidemian aiheuttamien rajoitusten takia piirin varsinainen työ hankkeessa on ajoitettu vuosille 2022 ja 2023. Vuonna 2022 piiriin palkataan hanketta varten projektikoordinaattori. Rahankeräys hankkeen toteuttamiseksi on jo alkanut!

Lauri Kajander
susilife.fi

Faktat ja fiktiot sekoittuvat toisinaan susikeskustelussa. Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri jakaa asiallista tietoa sudesta ja sen käyttäytymisestä.

Christa Granroth

TUE TOIMINTAAMME

Me teemme töitä, jotta luonto säilyy elinvoimaisena. Kiitos tuestasi!

Suden suojelu

viitenumero
32191

Luonnonhoitotyö

viitenumero
32120

Perinmaisemat

viitenumero
32104

Vesien suojelu

viitenumero
32117

Metsien ja soiden suojelu

viitenumero
2146

Rahankeräystilimme: FI19 5542 2320 2737 58

Lahjoitukset tilille viitenumeroa käyttäen.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin lupa nro RA/2020/892

Suomen luonnonsuojeluliitto
UUSIMAA

Ketosirkka-hankkeessa huhkittiin ja hikoiltiin, satoi tai paistoi

VIIDEN KUUKAUDEN aikana tehtiin 656 henkilötyöpäivää yli 20 eri kohteella Uudellamaalla. Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin hankkeet alkoivat jo vuonna 2003. Alunperin hoidettiin perinnemaisemia, mutta sittemmin on tehty myös paljon vieraslajien poistoa. Työpäiviä on vuosien varrella kertynyt yhteensä noin parikymmentä tuhatta, ja hoitokohteita on ollut vuosittain paristakymmenestä jopa yli sataan. Monet kohteet vaativat nimenomaan käsityötä, jotta arvokkaat lajit eivät tuhoudu.

Tällä maastokaudella hoitokohteita oli muun muassa Hankaniemellä: revittiin kurturuusua rannoilta, istutettiin pienempiä ajuruohon taimia dyneille ja niitettiin sekä niittyjä että rantojen ruovikoita.

”Niityt ja hakamaat ovat kasvamaassa umpeen. Perinnebiotooppien uhanalaisen lajiston säilymiseksi kohteita on hoidettava laidunnuksen puuttuessa myös käsityönä. Viimeisimmän Suomen lajien uhanalaisuusarvion mukaan metsälajien jälkeen juuri perinnebiotooppien lajistossa on eniten uhanalaisia lajeja, vaikka niiden kokonaispinta-ala on huomattavasti esimerkiksi metsäpinta-alaa pienempi”, valottaa **Paula Salomäki**, joka ohjasi töitä kesän 2020 aikana Uudenmaan ELY-keskuksen puolelta puustoitosten kohteiden osalta.

ELYn kohteella ryhmän tehtävänä oli muun muassa sammalen repiminen Tvärminnen kylän keskustan mäntyjen välistä, mikä saattoi ulkopuolisesta vaikuttaa hullun hommalta. Miksi tällaista tehdään?

”Puiden tuoman varjostuksen ja karikkeen vaikutuksesta metsäisten dyynien arvokas lajisto taantuu sammaleen vallatessa alaa. Nuorempien puiden ja sammaleen poistolla pyritään palauttamaan paahdeympäristölle tyypilliset olosuhteet ja mahdollistamaan hennomprien, kilpailua huonosti kestävien lajien, kuten ajuruohon kasvu. Paahdeympäristöjen kasvilajeja turvaamalla saadaan myös säilymään monet uhanalaiset hyönteiset, jotka käyttävät näitä lajeja ravintokasveina”, perustelee Salomäki.

Minna Erkanan on työskennellyt hankkeessa neljän maastokauden ajan, mutta aivan toisenlaisessa ympäristössä eli entisellä soranottoalueella Hyvinkään Suomiehesä. Siellä on ollut kuuden vuoden ajan vilkasta toimintaa, kun Rudus Oy:n tuella on poistettu vieraslajeja, luotu niittyjä ja ympäristöaidetta sekä tehty luontopolku Hyvinkään kaupungille. Soramontusta on tehty erilainen ja toivottavasti pitkäikäinenkin luontokohde.

”Lupiinia on poistettu aivan valtavia määriä ja se onkin tuottanut hyvää tulosta. Vieraslaji on oikea kiusankappale”, puuskahtaa Erkanan. ”Töitä on tehty todellisessa

Paikkarin torpalla Sammatissa on myös karvaisia luonnonsuojelijoita.

Tero Malinen

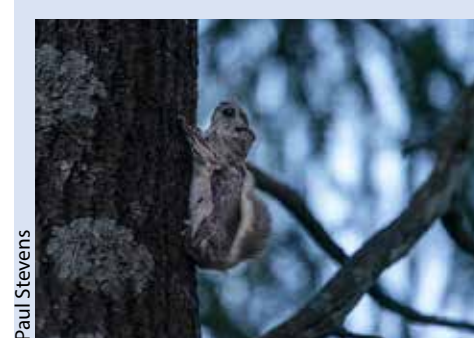
paahdeympäristössä: lämpömittari on välillä kivunnut jopa yli 30 asteen paremmalle puolelle”, jatkaa Erkanan.

Nyt työt täällä ovat kuitenkin tulleet päätökseen Ketosirkka-hankkeessa, koska rahoittajaa tämän kohteen työlle ei enää ole.

”Rudusta voimme kiittää näistä vuosista! Mutta on todella sääli, jos hoitotoimenpiteitä ei jatketa, koska silloin lupiinit ja muutkin vieraslajit valtaavat maaston nopeasti. Kunpa Hyvinkään kaupunki jatkaisi hoitotoimia tämän hankkeen jälkeen! Muuten tehdystä työstä saatu hyöty on kovin lyhytaikainen”, toivoo Erkanan. Myös piirillä on sama toive.

Ketosirkka-hanke jatkaa kuitenkin toimintaansa läntisellä Uudellamaalla jälleen tulevalle maastokaudella. Kurturuusuja, lupiineja ja muita ”pahiksia” kitketään, niittyjä niitetään ja uhanalaisia pelastetaan. Saatat kenties bongata työryhmiämme alueella retkeillessäsi.

Ursula Immonen

Paul Stevens

Liito-orava oikeudessa §

Mikä on liito-oravan oikeudellinen asema? Miten liito-oravaa ja sen elinympäristöä voi suojella oikeudessa? Millä edellytyksillä liito-oravan suojelusta voidaan poiketa?

Muun muassa näihin kysymyksiin vastaa Uudenmaan piirin liito-oravan suojelua koskeva muistio **Liito-orava oikeudessa**, joka on saatavissa piirin nettisivuilta.

Liito-oravamuiston tarkoituksena on luoda vankka oikeudellinen perusta Suomen luonnonsuojeluliiton sekä sen piirien ja yhdistysten toimille liito-oravan ja sen elinympäristöjen suojelemiseksi. Liito-oravia koskevia suojelutapauksia tulee käsiteltäväksi yhä enemmän, koska asutuksen, rakentamisen ja infrastruktuurin kasvavassa paineessa sekä avohakkuiden seurauksena lajin elinympäristö joutuu puristukseen.

Liito-oravamuiston on vuonna 2020 laatinut Uudenmaan piirin ympäristöjuristi **Maria Westerman** yhteistyössä Suomen luonnonsuojeluliiton kanssa.

Lataa opas maksutta: sll.fi/uusimaa/luonnonsuojelu/materiaalit-ja-opaat

Hangon rantojen siivousta. Aina ei aurinko paista, mutta työt edistyvät silti!

Kari Seppä

Jokaisella on oikeus puolustaa ympäristöään

Eihän noin voi tehdä! Niin ajattelin, kun katsoin muutama vuosi sitten ehdotusta Helsingin uudeksi yleiskaavaksi. Tarjolla oli Keskuspuiston kaventamista ja Melkin metsäsaaren merimaisemaan oli sijoitettu kerrostalolähiö.

Tuntui pilkanteolta, että kaupunki havitteli massiivisia taloja aivan kiinni esimerkiksi Pornaistenniemen tervaleppälehtoon ja laajaa rakentamista Viikin peltoaukeille.

Kokemukseni oli eräänlainen luonnonystävä perushetki. Hetken lamaannus, musertavan tappion tunne, ja sitten vaikuttamista uhatun luonnon puolesta yhdessä muiden kanssa.

Se hetki on tuttu Hangosta Ruotsinpyhtäälle ja Raaseporista Sipooseen. Pieniä ja isoja taisteluita on käyty kiihtyvästi eri puolella Uuttamaata. Valtava rakentaminen hamuaa viimeisiä säästyneitä viheralueita. Kuntametsien käsittely tyrmistyttää.

Luonnonystävä peruskokemuksiin kuuluu myös hetki, jona oikeus puolustaa omaa ympäristöä tai luonnon etua kyseenalaistetaan.

Koko ajan on kuitenkin tullut selvemmäksi se, minkä olemme vaistomaisesti tienneet: puolustamme yhteistä hyvää.

Muistan, miten suuri luonnonystävä **Martti Linkola** kutsui joskus luonnonsuojelua maailman epäitsekäimmäksi toiminnaksi. Emme etsi omaa hyötyämme.

Ihminen on kuitenkin yksi hyötyjä. Tutkimukset osoittavat, että lähiluonto tekee ihmisen terveemmäksi. Kun liikumme luonnossa, verenpaine alenee, sydämen syke laskee ja ihminen rauhoittuu. Elimistön vastustuskyky vahvistuu. Kognitiiviset eli henkiset kyvyt terävöityvät. Lintuja päivittäisessä elämässään kohtaavat ihmiset ovat uuden eurooppalaistutkimuksen mukaan muita onnellisempia.

Lähiluonto on juuri niin korvaamatonta kuin olemme ajatelleekin. Kunnista tulee kaikille asukkailleen parempia, jos luonnonystävien näkemykset otetaan huomioon.

Kun perustuslakia uusittiin 1990-luvulla, ajateltiin varmasti sen modernien luontolinjausten ulottuvan selvemmin muuhun lainsäädäntöön ja yhteiskuntaan kuin sittemmin on käynyt.

Perustuslain 20. pykälään kirjattiin: ”vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille”. Ja toiseksi momentiksi: ”julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon”.

Näitä ympäristöperusoikeuksia me vaalimme, ja samalla omia oikeuksiamme Suomen kansalaisina.

Lintuyhdistys Tringa ja Helsingin luonnonsuojeluyhdistys valittivat Helsingin yleiskaavasta hallinto-oikeuteen. Osa tärkeimmistä luontoa hävittävästä ehdotuksista kumottiin lainvastaisina.

Antti Halkka
Kirjoittaja on FT,
Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen
puheenjohtaja

Laura Räsänen

Luonnonsuojelua suurella sydämellä

LUONNONSUOJELIJA Tapani Veistola on takanaan 16 vuoden taival Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin ”puolikkaana” erityisasiantuntijana, toinen puoli on ollut liitolla. Mottona on ollut ”maailma muuttuu kun sitä muutetaan”.

Melkein kahteen vuosikymmeneen on mahtunut lukuisia luonnonsuojelun voittoja ja haasteita. Uudenmaan piirissä Veistolan aika on tullut tunnetuksi viheryhteyksien kutojana pääkaupunkiseudun kasvupaineissa.

”Ehdottomasti suurimpana voittona pidän Sipoonkorven kansallispuistoa, jonka perustamisessa Uudenmaan piirillä oli keskeinen rooli. Myös lukuisat muut tärkeät kohteet Uudellamaalla ovat saaneet luonnonsuojelun statuksen ja suojelun varauksia on saatu kaavoihin piirin toimijoiden yhteistyöllä. Uskon, että Porkkalan kansallispuiston perustaminenkin voidaan tulevaisuudessa lukea piirin voittoihin”, Veistola summaa.

”Mutta haasteitakin on ollut ja tulee olemaan. Väestömäärän, tuotannon, kulutuksen ja päästöjen kasvu luo paineita tuleville luonnonsuojelijoille”, pohtii Veistola.

Ammattimaisuus luonnonsuojelussa on aina ollut keskiössä Veistolan työssä ja sitä

on arvostettu niin omien kuin ”vastustajienkin” leireissä.

”Kuvaisin näitä vuosia piirissä onnellisena kehittämisen aikana, jolloin luonnonsuojelu on saanut vahvemman jalansijan koko yhteiskunnassa. Piiristä on muovautunut matkan varrella vahva ja vakiintunut toimija, jolla on asiantuntijuus ja kokemus takanaan. Luonnonsuojelussa tavoitteisiin pääseminen vaatii todella pitkää pinnaa ja paljon aikaa.”

Vapaa-ajallaan Veistola bongaa lintuja. Hänet voi bongata muun muassa Hangonien lintukohteista. Rakkautta taisi olla Hangossa ilmassa silloin, kun siellä solmittiin Veistolan avioliitto.

”Hanko on erityinen paikka ja rakkain retkikohteeni Uudellamaalla. Tuulien tuiver- taessa dyynien yli unohtuvat pahimmatkin luonnonsuojelukamppailut.”

Kaikkien onneksi Veistola ei kovin kauas lähtenyt: hän aloitti kokopäiväisenä suojelupäällikkönä lokakuussa 2020 Suomen luonnonsuojeluliitossa.

Piirin väki kiittää lämpimästi Tapania ansiokkaasta panoksesta Uudenmaan luonnon hyväksi ja toivottaa onnea uusiin luonnonsuojelun tuuliin!

Maria Westerman